

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
Rotel 0610

DOM
2012-05-29
Stockholm

Mål nr
M 7639-11

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Östersunds tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2011-08-30 i mål nr M 670-11, se bilaga

KLAGANDE

1. Länsstyrelsen i Gävleborgs län
801 70 Gävle

2. J.M.

3. L.Å.

MOTPART

Nordex Sverige AB, 556756-9792
Kungsängsvägen 25
753 23 Uppsala

Ombud: Jur.kand. G.H.B.

SAKEN

Tillstånd att uppföra och driva nio vindkraftverk på Gullberg i Söderhamns kommun

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

1. Mark- och miljööverdomstolen upphäver underinstansernas godkännande av miljökonsekvensbeskrivningen.

2. Mark- och miljööverdomstolen upphäver mark- och miljödomstolens dom och fastställer beslutet av Miljöprövningsdelegationen vid Länsstyrelsen i Gävleborgs län den 8 februari 2011 (Dnr 551-4830-09) att avslå ansökan.

Dok.Id 1006051

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 675 50	08-561 675 59	måndag – fredag 09:00-15:00
		E-post: svea.avd6@dom.se www.svea.se		

YRKANDEN M.M. I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Länsstyrelsen i Gävleborgs län (länsstyrelsen) liksom **L.Å.** yrkar att mark- och miljödomstolens dom om tillåtlighet ska upphävas och att ansökan ska avslås i sin helhet.

J.M. yrkar att mark- och miljödomstolens dom ska upphävas och att målet ska återförvisas till länsstyrelsen för komplettering av miljökonsekvensbeskrivningen.

Nordex Sverige AB (Nordex) bestrider överklagandena.

UTVECKLING AV TALAN I MARK-OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Länsstyrelsen

Mark- och miljödomstolen har framhållit att det är sannolikt att riksintresset för vindbruk är fellokaliserat. Länsstyrelsen vill dock påpeka att det kan finnas andra skäl till att Gullberg-Trollberget inte ingår i utpekad riksintresse, än brister i den ursprungliga vindkarteringen. I sitt remissyttrande till Energimyndigheten förordade länsstyrelsen att västra delen av det då föreslagna riksintresset X010 skulle utgå. Skälet var konflikter med naturvärden, samt att en vindpark öster om vägen mellan Skog och Bergvik bedömdes få en mer begränsad påverkan på landskapsbilden i riksintresset Ljusnans dalgång.

Länsstyrelsen delar inte uppfattningen att meddelad tillåtlighet kan förenas med för människors hälsa eller miljö nödvändiga försiktighetsmått.

Risken för vindskugga och närliggande planlagd fritidsbebyggelse kan motivera ett bullervillkor om 35 dB (A). En sådan begränsning skulle leda till en halvering av det maximala antal vindkraftverk som mark- och miljödomstolen funnit tillåtliga.

För att begränsa negativ påverkan och skada på fågellivet finns behov av skyddsavstånd till bland annat häckningsplatser för fiskgjuse. På Gullberget finns två fiskgjusebon. Bonas placering innebär att ett skyddsavstånd om 1 000 meter skulle påverka samtliga vindkraftverk på Gullberg. Även ett skyddsavstånd om 500 meter skulle påverka ett antal av vindkraftverken. De vindkraftverk som återstår om en bullernivå på 35 dB(A) ska innehållas, är placerade i detta område. Behovet av skydds- och buffertzoner kan därmed innebära att antalet verk måste reduceras ytterligare.

Även om antalet vindkraftverk minskar, kvarstår påverkan på landskapsbilden.

I fråga om vindkraft är förutsättningarna för att begränsa störningar och olägenheter intimt förknippad med ansökans omfattning och därmed tillåtligheten. Om nödvändiga anpassningar medför en kraftig suboptimering av energiutnyttjandet kan en lokalisering anses vara olämplig av detta skäl – så är fallet vid Gullberg.

L.Å.

Lokaliseringen av riksintresset för vindkraft till området X010 är en medveten handling. Det är inte fellokaliserat. Länsstyrelsen har beaktat såväl vindförhållanden som viktiga miljöaspekter. Gullberg bedömdes som olämpligt med hänsyn till närheten till sjön Bergvik och Ljusnans dalgång, som sedan tidigare avsatts som naturområde av riksintresse.

Kommunen har antagit en översiktsplan med tema vindkraft i vilken bland annat anges att man vill skydda Ljusnans dalgång. Kommunen drog en gräns om 1 000 meter från vattenytan vilket innebär att såväl Gullberg som Trollberget ligger inom dalgången. Det är ett brott mot andan i landskapskonventionen att bygga en miljöförstörande vindkraftspark inom eller i nära anslutning till ett naturområde av riksintresse. Sveriges anseende som ansvarsfull miljönation skulle skadas allvarligt om tillstånd ges.

J.M.

Miljökonsekvensbeskrivningen är ofullständig. Fotomontagen borde ha gjorts om när vindkraftverkens höjd ökades från 145 till 150 m. Nordex har också låtit mäta vindförhållanden på Gullbergs ås trots att det utpekade riksintresset för vindkraft löper

öster om åsen. Så länge vindförhållandena inte har mätts inom det utpekade riksintresseområdet är det inte möjligt att väga för- och nackdelar mot varandra.

Nordex

Söderhamns kommun har tillstyrkt bolagets ansökan. Samhällets behov av förnyelsebara energikällor har ökat.

Den aktuella platsen är i sig inte utpekad som riksintresse enligt vare sig 3 kap. eller 4 kap. miljöbalken. Det föreligger övervägande sannolikhet för att riksintresset vindbruk är fellokaliserat eftersom området är placerat så att det till stor del kommer i vindskugga.

Visserligen är avgränsningen av riksintresseområden sällan exakt, och den fysiska planeringen enligt plan- och bygglagen har när det gäller hushållningsbestämmelserna en viktig funktion. I kommunens översiktsplan har dock det enligt 4 kap. miljöbalken riksintressanta området utökats från det älvnära området till hela dalgången och upp på bergstopparna. Utökningen kan inte anses förenlig med det skydd som avses i 4 kap. 2 § miljöbalken.

Landskapsbilden är generellt tålig för vindkraftsetablering till följd av sin storskalighet och de kraftfulla landskapselementen. Det är dock ofrånkomligt att vindkraftverken kommer att förändra landskapsbilden. Omständigheten att de kommer att synas på långt håll är dock inte tillräcklig för att avslå ansökan. Vindkraftparken på Gullberg skulle inte försvåra tillgängligheten till området och bedöms inte negativt påverka möjligheterna till friluftsliv eller turism. Utbyggnaden av vindkraft även utanför områden som är utpekade som riksintresse för vindbruk har i praxis ansetts vara ett mycket angeläget intresse.

Ett bullervillkor om 35 dB(A) är alltför strängt och skulle innebära att fem av de nio planerade vindkraftverken måste bort. Redan 40 dB(A) är väldigt krävande med beaktande av vad som gäller för annan miljöfarlig verksamhet. Det bör inte ställas hårdare krav för vindkraft än för annan miljöfarlig verksamhet. På Gullberg har vindmätning med mätmast utförts under tre års tid. Mycket sällan eller aldrig sker

mätning under så lång tid för att säkerställa vindresursen. Gävleborgs län har konstaterat att regionala miljömål om begränsad klimatpåverkan svårligen kan uppnås inom länet. Medgivande av aktuell ansökan skulle positivt påverka detta mål. Från såväl EU som regering kommer direktiv om att bättre förutsättningar för förnybar energiproduktion ska skapas.

Sammantaget är risken att fåglar och fladdermöss dödas av vindkraftverk antagligen liten i förhållande till risken att de omkommer på grund av annan mänsklig påverkan. Enligt inventeringar av arten fiskgjuse på 1990-talet häckar nu ungefär 3 400 – 4 100 par i Sverige och trenden är positiv på många håll i landet. Även om fiskgjusen anses som störningskänslig vid boet finns exempel på par som har lyckats med häckningen och verkar föredra att häcka i områden med omfattande mänskliga aktiviteter. Fiskgjusen är känslig för kollision med vindkraftverk, förändring av livsmiljöer och barriäreffekter. Fiskgjusen anses dock av många ornitologer vara en skicklig flygare som kan undvika vindkraftverk. Specifika störningsavstånd är svåra att redovisa generellt men är i regel mindre än 500 meter och oftast 100-200 meter. Landskapet omkring Gullberg är mycket lämpligt för fiskgjuse vilket styrks av att det finns åtminstone ett par i området. Det kan konstateras att de svenska fiskgjusepopulationerna inte är hotade och att arten inte är rödlistad.

Den miljökonsekvensbeskrivning som gjorts i ärendet utfördes år 2008. Praxis inom fågelutredningar har förändrats sedan naturvärdesinventeringen gjordes, men det vore oskäligt om detta låg bolaget till last. Nordex anser inte att miljökonsekvensbeskrivningen behöver kompletteras på de punkter som Naturvårdsverket har angivit. Nordex föreslår i stället mer utförliga inventeringar av bland annat in- och utflygningskorridorer inom ramen för kontrollprogram eller under provotid. Kravet på utredning om alternativlokalisering bör av handläggningsskäl och kostnadsskäl inte drivas alltför långt.

Nordex delar inte Naturvårdsverkets uppfattning att uppförandet av vindkraftsparken kan anses vara avsiktligt störande enligt 4 § punkten 2 artskyddsförordningen. Det är inte alls säkert att fiskgjusen efter lämpliga försiktighetsmått kommer att störas på ett sådant sätt att artens överlevnadschanser, reproduktion eller utbredning påverkas.

Samtliga i Sverige naturligt förekommande fågelarter omfattas av 4 § artskyddsförordningen. Det måste i praktiken vara omöjligt att hitta platser för vindkraftsetablering där inga vilda fågelarter riskerar att påverkas på ett sätt som omfattas av paragrafen. Den tolkning av artskyddsförordningen som Naturvårdsverket verkar förorda skulle i princip innebära att varken vindkraft eller någon annan mänsklig verksamhet skulle kunna beviljas. Det skulle vara praktiskt orimligt att tillämpa förordningen på det sättet och det kan inte ha varit lagstiftarens mening.

Även om Nordex inte delar länsstyrelsens och Naturvårdsverkets farhågor beträffande fiskgjusarna är bolaget villigt att vidta försiktighetsmått. Nordex anser att en säkerhetszon om 500 meter är tillräcklig. Risken för kollisioner kommer troligen inte att minska nämnvärt genom ett ökat avstånd till två kilometer i förhållande till de aktuella bonas placering. Vid fastställande av skyddszoner ska – liksom vid övriga försiktighetsmått – en avvägning göras enligt 2 kap. 7 § miljöbalken. En säkerhetszon på en eller två kilometer skulle omöjliggöra hela vindkraftsetableringen på platsen. Nordex föreslår vidare som villkor att uppförande av vindkraftparken inte får ske under fiskgjusarnas häckningstid, dvs. mellan den 1 april och den 20 augusti, samt att övrigt anläggningsarbete begränsas. Vidare föreslår bolaget att frågan om vilka slutliga villkor som i övrigt ska föreskrivas för att skydda fiskgjusarna i området skjuts upp till att avgöras två år efter att anläggningen i sin helhet har tagits i drift. Under prövotiden ska Nordex göra följande utredningar.

- 1) Vindkraftparkens påverkan på fiskgjusarna i området. Utredningen ska omfatta observationer under minst två fåltsäsonger under perioder då påverkan kan misstänkas och genomföras av sakkunnig. Samråd om upplägg och omfattning ska ske med länsstyrelsen innan det första verket har tagits i drift.
- 2) En inventering av döda fåglar för att säkerställa att vindkraftsanläggningen inte får oönskad inverkan på fågellivet i området.
- 3) Undersöka möjligheten att locka fåglarna till alternativa habitat lite längre bort.
- 4) Undersöka möjligheten att genomföra andra typer av skyddsåtgärder, som att

- kompensera för den fragmentering som parken riskerar att ge upphov till,
- utföra biotopförbättrande åtgärder vid andra boplatser eller fortplantningsområden för samma art,
- stödutfodra rovfåglar under vintern,
- tillskapa ett fågelskyddsområde för fiskgjuse på annan plats,
- omforma vegetationen/födosöksområdet så att fåglarna styrs undan från vindkraftparken.

Kunskapen om hur rovfågel påverkas av vindkraft i skogslandskap under anläggningstid och driftskede är begränsad och det finns skäl att förbättra kunskapsläget. För verksamheten ska också finnas ett kontrollprogram. Det bör innefatta en uppföljning av verksamhetens påverkan på fiskgjusarna i området. Förslag på kontrollprogram ska inges till tillsynsmyndigheterna senast tre månader efter det att tillståndet har vunnit laga kraft. Med dessa försiktighetsmått anser bolaget att förutsättningarna för förbud enligt 4 § artskyddsförordningen saknas om Mark- och miljööverdomstolen skulle finna bestämmelsen tillämplig.

Nordex har efter Mark- och miljööverdomstolens förhandling i målet redovisat iakttagelser beträffande de tre fiskgjusebon som varit aktuella i målet. Bolaget har då konstaterat att det inte finns något kvar av vare sig boet på Västra Gullberg eller boet på Trollbergets norra sluttning. Till boet på Stormyran hade den 23 april ännu ingen fiskgjuse anlant.

YTTRANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Energimyndigheten

Överklagandena bör avslås och mark- och miljödomstolens dom fastställas.

Vindbruk är ett viktigt nationellt intresse. Det måste få synas och ta plats. Området X010 angavs år 2008 av Energimyndigheten som riksintresse för vindkraft. I informationsmaterial och vid seminarier har informerats om att avgränsningen av riksintresseområdena inte är så exakt som en linje på kartan kan uppfattas. Särskilt i kuperad terräng kan avgränsningen vara missvisande upp till ungefär 500 meter eller mer. Mer högupplösta vinduppgifter visar betydligt bättre vindförhållanden väster om

området X010, varför områdets avgränsning åtminstone i väster bör betraktas som felaktig. Det är självklart att vindmätning sker där sökanden avser söka tillstånd och inte någon annanstans. Det är uppenbart att Gullberget har mycket goda förutsättningar för elproduktion från vindkraft.

Enligt Energimyndighetens bedömning finns det inte någon anledning att befara högre risk från iskast eller annan ljudpåverkan än i normalfallet. Sedvanliga försiktighetsåtgärder avseende eventuell isbildning och att följa det nationella riktvärdet om 40 dB (A) avseende ljud måste anses vara tillräckligt.

Vindkraftsanläggningen kommer att bli synlig från flera håll men påverkan på landskapsbilden blir inte större än vad som bör kunna accepteras. Anläggningen bör inte heller innebära sådan påtaglig skada på riksintresse enligt 4 kap. 2 § miljöbalken att tillstånd inte kan medges.

Energimyndigheten har vid Mark- och miljööverdomstolens förhandling i målet redovisat en vindkartering utförd 2011 som visar vindförhållandena på Gullberg och inom det närliggande riksintresseområdet för vindbruk.

Naturvårdsverket

Ansökan bör i första hand avslås. Lokaliseringen är olämplig enligt 2 kap. 6 § miljöbalken och alternativredovisningen i miljökonsekvensbeskrivningen är alltför kortfattad.

Som en del i lokaliseringsprövningen måste en bedömning göras av verksamhetens påverkan på häckande fiskgjuse och om den kan tillåtas enligt 4 § punkterna 2 och 4 i artskyddsförordningen (2007:845). Av EU-domstolens praxis följer att etablering av vindkraft faller under 4 § artskyddsförordningen. Det behövs vägledning från Mark- och miljööverdomstolen i frågan om innebörden av 4 § artskyddsförordningen vid prövning av verksamheter och åtgärder. Naturvårdsverkets tolkning är att alla verksamheter och åtgärder omfattas av förbudet om de riskerar att få den effekt på arter som bestämmelsen syftar till att reglera.

Fiskgjusen är inte rödlistad i Sverige, men i stora delar av Europa. Ur ett europeiskt perspektiv har Sverige ett stort ansvar för arten eftersom ungefär 35 % av den europeiska populationen häckar i landet. I miljökonsekvensbeskrivningen saknas underlag för en bedömning enligt 4 § artskyddsförordningen. Miljökonsekvensbeskrivningen måste åtminstone behandla hur verksamheten direkt eller indirekt kommer att påverka fiskgjuse och andra fågelarter samt vilka försiktighetsmått sökanden tänker föreslå. I detta fall kan etablering av vindkraft innebära att fiskgjusarna störs avsiktligt eftersom häckningen påverkas negativt och därmed i förlängningen även reproduktionen. Störningen bör kopplas till dess påverkan på artens bevarandestatus, såväl för den lokala populationen som för den biogeografiska nivån i landet.

Ansökningshandlingarna och miljökonsekvensbeskrivningen bör innehålla

- vilka arter som kan påverkas direkt eller indirekt av verksamheten
- de skyddade arternas bevarandestatus
- en noggrann beskrivning av hur åtgärden kan påverka arterna och deras livsmiljöer
- vilka förebyggande åtgärder som kan vidtas för att mildra effekten av åtgärden
- en redogörelse för om det finns andra alternativ att nå syftet som påverkar arten mindre

Om Mark- och miljööverdomstolen skulle finna verksamheten tillåtlig måste buffertzoner mot boplatser samt in- och utflygningskorridorer vid placeringen av enskilda verk ordnas. Fiskgjusens bo har stor betydelse eftersom fågeln är mycket lokaltrogen och återvänder till samma plats år efter år. Ett skyddsavstånd som är baserat på flygrörelser och revirets storlek är att föredra framför generella avstånd. Bedömningen av skyddsavstånd bör därför göras från fall till fall. Underlag för detta saknas i miljökonsekvensbeskrivningen.

Bygg- och miljönämnden i Söderhamns kommun

Med hänsyn till en sammantagen påverkan på landskapsbilden, riksintresset Ljusnans dalgång, risken för störning på fågellivet – däribland fiskgjusen – och olägenheter i form av iskast och buller är platsen inte lämplig för lokalisering av vindkraft.

Miljö- och byggnämnden i Bollnäs kommun

Mot bakgrund av påverkan på landskapsbilden, riksintresset Ljusnans dalgång, risken för störning på fågellivet och olägenheter i form av iskast och buller är platsen inte lämplig för lokalisering av vindkraft. En översiktsplan med tema vindkraft antogs av kommunfullmäktige i Bollnäs kommun den 31 maj 2010. Under rubriken ”kommunala mål” anges att landskapsbilden ska värnas i såväl de stora som små dalgångarna som redovisas på plankartan. Under rubriken ”Ljusnans dalgång” anges bland annat att dalgången har framstått som särskilt värdefull ur landskapsbildssynpunkt och att landskapsbilden ska skyddas. Vidare anges att en upplevelsemässig avgränsning av Ljusnans dalgång har eftersträvats där bergskrönen och bergssidorna ner mot Ljusnan ingår. Den upplevelsemässiga avgränsningen av dalgången överensstämmer inte med den lagstadgade avgränsningen av riksintresset enligt 4 kap. 2 § miljöbalken. I samband med länsstyrelsens arbete vid framtagande av riksintresseområden för vindkraft framförde såväl Bollnäs som Söderhamns kommuner synpunkter. Trots att området vid Gullberg förmodligen har goda vindförhållanden så delade länsstyrelsen kommunernas uppfattning om att området Gullberg och Trollberget var olämpligt mot bakgrund av negativ påverkan på riksintresset Ljusnans dalgång och landskapsbilden i Ljusnans dalgång samt områdets naturvärden. Detta talar emot att riksintresset så som mark- och miljödomstolen skriver skulle vara fellokaliserat. Bollnäs kommun bedömer att den sökta verksamheten strider emot hushållningsbestämmelserna i 4 kap. miljöbalken och att platsen inte uppfyller kraven i 2 kap. 6 § miljöbalken.

DOMSKÄL

Mark- och miljööverdomstolen har i flera domar som gällt vindkraftsetableringar konstaterat att vindkraft som en förnyelsebar energiform syftar mot miljöbalkens mål i 1 kap. 1 § om hållbar utveckling. Sveriges riksdag har uppställt planeringsmål för vindkraft, men de nya etableringarna måste uppfylla miljöbalkens krav som bland annat omfattar hushållningsbestämmelserna i 3 och 4 kap. miljöbalken, samt lokaliseringsbestämmelsen i 2 kap. 6 § miljöbalken.

Den nu aktuella etableringen – de nio vindkraftverk som mark- och miljödomstolen förklarat tillåtliga på Gullberg – ligger inom ett område som inte omfattas av riksintresse enligt 3 eller 4 kap. miljöbalken. Det omfattas inte heller av något områdesskydd enligt 7 kap. miljöbalken. Kommunstyrelsen i Söderhamns kommun har tillstyrkt tillstånd till etableringen. Det finns således inte något formaliserat hinder mot anläggningen på dessa grunder.

Länsstyrelsen och sakägare som överklagat mark- och miljödomstolens dom har dock framfört flera invändningar mot tillåtligheten, och har fått stöd från Naturvårdsverket, Bygg- och miljönämnden i Söderhamns kommun samt Miljö- och byggnämnden i Bollnäs kommun. Invändningarna har främst gällt risker för iskast och bullerstörningar, risker för störningar på fågellivet samt påverkan på landskapsbilden.

När det gäller riskerna för buller och iskast finner Mark- och miljööverdomstolen att förhållandena i detta mål inte motiverar någon annan bedömning än vad som följer av domstolens praxis, och att dessa risker inte innebär något hinder mot tillåtligheten.

Vid prövningen av en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 9 kap. miljöbalken måste det i de fall det kan uppstå konflikt med artskyddsintresset, finnas ett underlag i miljökonsekvensbeskrivningen som gör det möjligt att bedöma verksamhetens förenlighet med artskyddsförordningen (2007:845).

I det nu aktuella målet redovisar miljökonsekvensbeskrivningen förekomst av fågelarter som dels av EU utpekats vara av gemenskapsintresse – de är upptagna på bilaga 1 till rådets direktiv (79/409/EEG) om bevarande av vilda fåglar (fågeldirektivet) – och dels ingår i fågelgrupper som är utpekade som särskilt utsatta för risker vid vindkraftsetableringar enligt Naturvårdsverkets rapport 6467, Vindkraftens effekter på fåglar och fladdermöss. De fågelarter det är fråga om är fiskgjuse (rovfåglar) samt tjäder och orre (hönsfåglar). Av miljökonsekvensbeskrivningen och bolagets redovisning i övrigt framgår att det finns minst ett fiskgjusebo samt en spelplats för orre inom den planerade vindkraftparken om nio verk. Det finns dock inte underlag för att säkerställa att artskyddsförordningens

bestämmelser om fridlysning (4 § första stycket punkterna 2 och 4) eller eventuellt dispens från dessa bestämmelser (14 §) kan efterlevas.

I såväl vägledningsdokument från kommissionen (Guidance document. Wind energy developments and Natura 2000 samt Guidance document on the strict protection of animal species of Community interest under the habitats Directive 92/43/EEC) som i Naturvårdsverkets handbok för artskyddsförordningen (2009:2) betonas vikten av att minimera störningar på känsliga arter genom att från början välja en lämplig plats för störande verksamheter. Detta synsätt stämmer väl med miljöbalkens hänsynsregel i 2 kap. 6 §.

Landskapsbilden i området har inte givits något formaliserat skydd genom att området exempelvis angivits som riksintressant för turism och friluftsliv, men frågan om skyddet av landskapsbilden i anslutning till riksintresset Ljusnans dalgång har utvecklats i översiktsplanerna för både Bollnäs och Söderhamns kommuner. I det tematiska tillägget om vindkraft till översiktsplanen för Söderhamns kommun omfattas Gullberg inte heller av något kommunalt intresseområde för vindkraft. Det närliggande intresseområdet för vindkraft (X010) som pekats ut av Energimyndigheten efter samråd med kommunen och länsstyrelsen har således även i översiktsplanen begränsats till enbart den östra delen av det ursprungliga förslaget till riksintresseområde som även omfattade Gullberg.

Bolaget har i miljökonsekvensbeskrivningen redovisat ett antal alternativa lokaliseringar för anläggningen inom Söderhamns kommun. Förutsättningarna för en etablering inom det mest närliggande alternativet – det utpekade riksintresseområdet för vindkraft X010 omedelbart öster om Gullberg – har dock inte redovisats annat än översiktligt. Bolaget har anfört att tillgången till vindenergi är bättre på Gullberg än inom riksintresseområdet och att det finns risk för turbulens bakom berget. Av den vindkartering som redovisats av Energimyndigheten framgår dock att energiinnehållet i vindarna inom riksintresseområdet inte på något avgörande sätt skiljer sig från vad som råder på Gullberg. En etablering inom riksintresseområdet skulle medföra en väsentligt mindre påverkan på landskapsbilden än det valda läget. Det finns således brister i miljökonsekvensbeskrivningen även vad gäller lokaliseringsutredningen och

det är inte osannolikt att det går att finna en plats där verksamheten kan bedrivas med mindre intrång och olägenhet.

Mark- och miljööverdomstolen finner därmed att bolaget inte visat att den valda platsen uppfyller kravet på en lämplig lokalisering enligt 2 kap. 6 § miljöbalken och att mark- och miljödomstolens dom ska upphävas och miljöprövningsdelegationens beslut om att avslå ansökan ska fastställas. Miljökonsekvensbeskrivningen har också sådana brister beträffande dels förutsättningarna att uppfylla artskyddsförordningen och dels utredningen av alternativa lokaliseringar att godkännandet av den ska upphävas.

Mark- och miljööverdomstolens dom får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättsrådet Henrik Löv, tekniska rådet Anna Lena Rosengården samt hovrättsråden Håkan Åberg och Eywor Helmenius, referent. Domen är enhällig. Föredragande har varit hovrättsfiskalen Liisa Seim.